

6. tanegység

Csoda és Kósza a tengerparton

FELDOLGOZOTT MŰVEK

Czigány Zoltán:
Csoda és Kósza Olaszországban (részlet)

MIT KÉSZÍTSEK ELŐ?

 Szöveggyűjtemény

 Internet, projektor,
hangfal laptop,
telefon

 Füzet, íróeszköz

Medúzakészítés anyagai,
eszközei:
kéltiteres palack, nejlon-
szatyor, zsinag, ételfes-
ték, olló
Hangadó, zörejkelő
eszközök, tárgyak

Könyvajánló és kedvcsináló feladatsor az önálló szövegfeldolgozáshoz (magyar, vizuális kultúra, kreatív írás, természetismeret, testnevelés, dráma)

Könyvajánlás kedvcsináló feladatokkal, szemlélődő és alkotó tevékenységeken keresztül.

Feldolgozhatjuk a szöveget hagyományos műhelymunka-helyzetben, még a vakáció előtti napokban, de olvasótábori vagy ahhoz hasonló helyzetben is. A feladatok alkalmasak arra is, hogy a gyerekek önállóan, otthoni tevékenységként foglalkozzanak velük. Ebben az esetben az olvasónapló feladataihoz hasonlóan adhatjuk ki számukra a feladatokat. (Elérhető a refntantar.hu-n a szöveggyűjtemény aloldalán.)

MIT AKARUNK ELÉRNI?

Motiváció a nyári olvasmányhoz

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Kreatív írás
Títkosírás
Videofilm megtekintése
Medúzakészítés
Hangjáték
Fogójáték
Dramatizálás
Jellemzés, reflexiók

FELADATOK LEÍRÁSA

6.1 Csoda és Kósza

A gyerekek általában szeretik a lovakat, lehetnek köztük olyanok is, akik lovagolnak. Ezért is szeretik sokan Czigány Zoltán meseregényeit, amelyek két lóról szólnak: Csodáról és Kószáról. A gyerekeknek ajánljuk az első könyv elolvasását: *Csoda és Kósza* (Pagony, Bp, 2007), majd ha az megtetszett, a folytatást is: *Csoda és Kósza körül a Föld* (Pagony, Bp, 2009), amiben a két ló egyre többet utazik, járnak Olaszországban is. A szöveggyűjteménybe került szemelvény az itt töltött tengerparti nyaralásukról mesél: **Czigány Zoltán: Csoda és Kósza Olaszországban (részlet)**. (A könyvek ajánlója elérhető a refntantar.hu-n a szöveggyűjtemény aloldalán.)

A könyv(ek) elolvasása után javasoljuk az interaktív olvasónapló megírását (az olvasónapló általános feladatai a júniusi 3. téma 5. tanegységében található.)

Kedvcsinálónak a könyvekhez olvassák el a gyerekek a szöveggyűjteményben található részt a két ló tengerparti nyaralásáról!

JEGYZETEIM

A szövegfeldolgozáshoz a következő feladatokat javasoljuk a sokrétű intelligencia típusai alapján (a kapcsolódó webhelyek elérhetők a reftantar.hu-n a szöveggyűjtemény aloldalán):

1. Kreatív írás (verbális-nyelvi intelligencia)

Vajon milyen „verset írt” Csoda a tengerparton, miközben nézte az eget és a tengert, a végtelent? Írd meg a verset (nem kell, hogy rímeljen), ami kifejezi a ló érzelmeit, ahogyan a hatalmas, végelethatalmas vízzel először találkozik. Ha úgy gondolod, hogy Csoda fejében nem egy vers járt, hanem egy mese a végtelenről, az sem baj. Akkor írd le a mesét!

2. Titkosírás (logikai-matematikai intelligencia)

A bugik az indonéziai Celebesz szigetének dél-nyugati részét lakják. Más tengerparti népekhez hasonlóan ők is híresek voltak tengerismeretükről és hajós kereskedelmükről – sokan közülük ma is halászatból élnek –, de minden írás közül talán a bugik hagyományos lontara írása adja vissza legélethűbben a tenger hullámzásának hangulatát.

A forrásul szolgáló cikk elérhető a Reftantáron.

Mássalhangzók: (ka=k, pa=p, ta=t stb)

Magánhangzók:

Írj egy rövid, titkos üzentet a lontara nyelv betűivel (de magyar nyelven), amelyben Kósza a veszélyes vízi tökökre figyelmezteti Csodát! Ehhez előbb egyeztesd a magyar ábécével a jeleket (a hiányzó betűket hasonló jelekkel kiegészítheted), így lesz egy lontara-titikosírás ábécéd.

MIRE VAN SZÜKSÉGÜNK EHEZ A FELADATHOZ?

laptop, telefon
Medúzakészítés anyagai, eszközei:
kétliteres palack, nejlon-szatyor, zsineg, ételfesték, olló
Hangadó, zörejkeltő eszközök, tárgyak

3. Medúzák vízi tánca (*természeti + testi-mozgásos intelligencia*)

Figyeld meg a medúzák tengervízben való mozgását egy rövid videofilmen – mint-ha vízi balettet látnál (elérhető a reftantar.hu-n a szöveggyűjtemény aloldalán) Kéz és ujjmozgással próbáld utánozni a mozgásukat!

4. Készíts medúzát! (*vizuális-térbeli intelligencia*)

Egy nagy (2 literes) műanyag palackot engedj tele vízzel, ferd meg kék ételszínezékekkel! Fehér vagy átlátszó nejlonzacskóból készíts „medúzát”: vágj ki belőle egy négyzetet, a közepére lazán köss egy „puklit”, a lelógó széleket pedig vágd fel rojtosra! A nejlon medúzát töltsd meg vízzel, majd gyömszöld bele a palackba! Zárd le szorosán a palackot, melynek le és föl mozgatásával úszni kezd a medúza. Egy videofelvétel bemutatja az elkészítés módját a Reftantáron.

5. Hangjáték (*zenei-ritmikus intelligencia*)

Készítsetek hangjátékot Csoda és Kósza tengerparti kalandjából! A hangjáték a zajokat, zörejeket is tartalmazza: utánozzátok a tenger zúgását, a paták zaját a homokon, vagy éppen a fájdalmas kiáltást, amikor a medúza megcsípi Kószát. Aláfestő zenét is komponálhattok a hangjátékhoz, és felvehetitek telefonnal, hogy bármikor lejátszható legyen.

6. Medúzafogó (*testi-mozgásos intelligencia*)

Egy gyerek legyen a medúza! Ő a fogó, a többiek menekülnek előle. Ha valakit megérint, az hozzá kapcsolódik, így egyre hosszabb lesz a medúza „csápja”, míg végül mindenki medúzává válik. (halászfogó változata)

7. Dramatizálás (*kapcsolati + verbális-nyelvi intelligencia*)

Dramatizáljátok, majd párban, szereposztás szerint olvassátok fel a meseregény részletét! (Összekapcsolható a hangjátékkészítéssel.)

8. Jellemzés (*önismereti + verbális-nyelvi intelligencia*)

Csoda szemlélődött, és verset „írt” (fejben) a tengerparton, Kósza pedig azonnal beugrott a tengerbe és úszott. Te melyik lovacska lennél? A szemlélődő vagy a cselekvő, izgó-mozgó? Válaszd ki az egyik lovat, és írd le, ő hogyan látja a társa „mélázását” vagy a folytonos rohangálását! Mi az, ami idegesíti benne, mi az, amiért jönnek tartja, hogy éppen egy vele ellenkező természetű ló a barátja?

9. A végtelenről (*egzisztenciális + verbális-nyelvi intelligencia*)

A tenger a végtelen jelképe. Gondolj bele, mi minden lehet a végtelen, és ez mit jelent nekünk, embereknek! A gondolataidat próbáld megfogalmazni egy rövid írásban vagy hálaadó imádságban!

